

Община Аксаково	Радостина Стаменова, водещ финансов анализатор stamenova@bcra-bg.com
	Калина Димитрова, финансов анализатор k.dimitrova@bcra-bg.com

Кредитен рейтинг на община Аксаково				
Дата на Рейтингов комитет:	14.12.2018	28.03.2019	20.02.2020	19.08.2020
Дата на публикуване:	14.12.2018	29.03.2019	21.02.2020	21.08.2020
Дългосрочен рейтинг:	BBB- под наблюдение	BBB-	BBB-	BBB-
Перспектива:	-	Стабилна	Стабилна	Стабилна
Краткосрочен рейтинг:	A-3 под наблюдение	A-3	A-3	A-3
Дългосрочен рейтинг по национална скала:	A (BG) под наблюдение	A (BG)	A (BG)	A (BG)
Перспектива:	-	Стабилна	Стабилна	Стабилна
Краткосрочен рейтинг по национална скала:	A-1 (BG) под наблюдение	A-1 (BG)	A-1 (BG)	A-1 (BG)

*За пълната рейтингова история вижте края на документа;

Преди настоящата публикация кредитният рейтинг и перспективата към него бяха оповестени на оценявано лице, като след извършеното оповестяване не са извършвани корекции в кредитния рейтинг и рейтинговата перспектива; През последните 2 години БАКР не е предоставяла допълнителни услуги на рейтингованата единица или на свързана с нея трета страна.

„БАКР - Агенция за кредитен рейтинг” (БАКР) е третата пълноправна рейтингова агенция в ЕС, регистрирана съгласно Регламент № 1060/2009 на Европейския Парламент и на Съвета на Европа. Присъдените от БАКР кредитни рейтинги важат в целия ЕС и са изцяло равнопоставени с тези на останалите признати от Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦПК) агенции, без териториални или други ограничения.

„БАКР – Агенция за кредитен рейтинг” (БАКР) потвърждава следните кредитни рейтинги на община Аксаково:

Дългосрочен кредитен рейтинг **BBB-**
перспектива: **стабилна**
краткосрочен кредитен рейтинг **A-3**

Дългосрочен рейтинг по национална скала **A (BG)**
перспектива: **стабилна**
краткосрочен рейтинг по национална скала **A-1 (BG)**

Използвана е официално приетата от БАКР методология за присъждане на кредитен рейтинг на община. Публичната версия на методологията (включително дефиницията за неизпълнение) е достъпна на следния електронен адрес:

https://www.bcra-bg.com/files/Municipality_Methodology_2018_bg.pdf

Потребителите на рейтинга могат да намерят информация за значението на всяка рейтингова категория в публикуваната на сайта на БАКР Глобална скала:

https://www.bcra-bg.com/files/global_scale_bg.pdf

За изработването и присъждането на кредитния рейтинг е използвана информация от оценяваната община, Министерството на финансите, Националния статистически институт, Агенцията по заетостта, база данни на БАКР, консултанти и други източници на публична информация.

Бул. Евлоги и Христо Георгиеви 95, ет. 1
гр. София 1142

тел.:(+359-2) 987 6363
www.bcra-bg.com

Анализ на рейтинговите фактори

Годината (2020) започна позитивно за България в политически план, с обновен състав на местната власт, напредък по подготовката на страната за членство в Банковия съюз и съответно включване на лева във Валутния механизъм II (ERM II). Възникването на **пандемията от COVID-19** в световен мащаб обаче превърна справянето с проблема в един от основните приоритети. България беше в извънредно положение на 13 март до 13 май 2020 г. заради безпрецедентната криза, като правителството предприе редица законодателни мерки за ограничаване на негативните икономически последици.

Своеобразното стопиране на икономическите процеси в страната се отрази както в реалния, така и във финансовия сектор. Значително забавяне се наблюдава в динамиката на показателите за потреблението на домакинствата в страната, кредитирането, външния сектор, както и при инфлационните процеси. Пазарът на труда реагира на кризата скоростно, а трендът на безработицата се обърна в посока на бързо нарастване. По данни на Агенцията по заетостта, регистрираната безработица във възрастовата група 15-64 г. през м. юни е 8.3% - намаление от 0.7 пр. п. на месечна база и увеличение с 3.1 пр. п. на годишна база.

България навлезе в настоящата криза със стабилна фискална позиция и ниско равнище на държавния дълг. Към края на м. май, след като бюджетът на страната за 2020 г. беше актуализиран, консолидираният баланс на касова основа остана положителен, в размер на 1.1% от прогнозния БВП. Отчетено е свиване при данъчните (5.3% на годишна база) и неданъчните (22.7%) приходи, при нарастване на помощите и даренията от 37.1%. Прогнозното салдо по КФП е очакван дефицит в размер на 3.5 млрд. лв. или 3% от прогнозния БВП. На този фон общините в България очаквано се сблъскват със сериозни финансови и организационни предизвикателства.

Антикризисното законодателство на правителството от края на март 2020 г. не предвиди промяна в приложимите срокове за внасяне и деклариране на местните данъци и такси, но удължи до 30 юни 2020 г. срока за ползване на 5% отстъпка при предплащане на годишния

данък върху недвижимите имоти или превозните средства. На общините бяха отпуснати 20 млн. лв. за подпомагане на социалния патронаж, ползван от близо 43 хил. души преди кризата. На по-късен етап беше решено таксиметровите шофьори да бъдат освободени от плащане на местни такси през 2020 г., а липсите в общинските бюджети да бъдат покрити от държавата.

Министерският съвет одобри също така трансфери по бюджетите на общините в размер на 24,6 млн. лв. за покриване увеличението на стандартите за делегираните от държавата дейности за училищното и детското здравеопазване, здравните кабинети и за увеличение на възнагражденията на заетите в социалната сфера. Средствата се осигуряват чрез реструктуриране на разходите и/или трансферите по централния бюджет за 2020 г.

През първото тримесечие на 2020 г. **общините в България** демонстрират близки равнища спрямо същия период на 2019 г. по основните параметри за финансовото им състояние. Бюджетното салдо на общините на национално ниво е положително, като се наблюдава по-слаба инвестиционна активност, а същевременно са нараснали размерът на просрочените задължения (с 53 млн. лв. на годишна база), както и поетите ангажименти (с 33,1 млн. лв.). Задълженията на общините с финансови затруднения са се увеличили с 12,6 млн. лв.

Проучване на Националното сдружение на общините в Република България (НСОРБ)¹, проведено с данните на 217 от 265-те общини в страната за периода януари-април 2020 г., обобщава тенденциите и степента на отражение на **кризата с COVID-19** върху общинските бюджети, като резултатите могат да бъдат определени като силно обезпокоителни.

Негативно влияние върху неданъчните приходи оказват наложените ограничения за извършването на определени дейности, приетите мерки в подкрепа на местните домакинства и бизнес (вкл. освобождаването или отлагането на плащанията на определени местни такси като

¹ Проучване на НСОРБ за състоянието на общинските бюджети в извънредно положение, 2020 г.:
<https://www.namrb.org/download/file/3932>

Бул. Евлоги и Христо Георгиеви 95, ет. 1
гр. София 1142

тел.: **(+359-2) 987 6363**
www.bcra-bg.com

тротоарно право, за пазари и тържища и др.) и на дължимите наеми на общинска собственост за периода на извънредното положение.

Като цяло в текущите условия възможностите за намаляване на разходната част на общинските бюджети са силно ограничени. През първите месеци на 2020 г. общините намаляват разходите за издръжка, за лихви, за субсидии и за инвестиции, за сметка на увеличението на социалните разходи. Малко над 6 млн. лв. пък са отчетените извънредни и непредвидени разходи през март-април 2020 г., свързани до голяма степен със задълженията на общините по изпълнението на противоепидемичните мерки.

НСОРБ прави заключението, че силното намаляване на собствените приходи, в допълнение с извънредните разходи за противоепидемични мерки, поставят в риск финансовото обезпечаване на основните общински услуги не само до края на годината, но и в средносрочен план.

През последните три финансови години (2017–2019 г.) община Аксаково отчита положителни **резултати от оперативна дейност**, което показва добра способност за генериране на приходи. Оперативният резултат през първото полугодие на 2020 г. възлиза на 1 584 хил. лв. (34.8% от оперативните приходи), като отчита увеличение от 1 115 хил. лв. спрямо същия период на предходната година. Тази динамика се дължи както на спада в текущите разходи, така и на увеличението на текущите приходи.

Собствените приходи за първите шест месеца на 2020 г. нарастват с 10.8% на годишна база и достигат 3 981 хил. лв. Въпреки негативния ефект от мерките за ограничаване на заразата в страната, община Аксаково продължава да отчита ръст на данъчните и неданъчните приходи през първото полугодие, съответно – 11.4% и 10.4%. Повишението на данъчните приходи е основно по линия на постъпленията от данъка върху недвижимите имоти², които се увеличават с 20.6% спрямо същия период на 2019 г. Общите приходи от такси нарастват със 7.8%, главно поради годишния ръст от 14.4% в постъпленията от такса битови отпадъци.

² През 2020 г. ставките на данъка върху недвижимите имоти, определени от общинския съвет по чл. 22, от ЗМДТ, са повишени на 2.93 и 4.5 от 2.6 и 4 през 2019 г.

Понижение сред останалите неданъчни пера се отчита при приходите от продажба на имущество (-51.5%) и концесиите (-30.6%),

Същевременно повишението на общите **приходи за местни дейности** през първото полугодие на 2020 г. се дължи също така и на по-високия нетен размер на трансферите и субсидиите (+7.3%).

През шестмесечието на 2020 г. общ. Аксаково съкращава разходите си по почти всички основни пера, касаещи както текущите дейности на общината, така и инвестиционната ѝ активност. **Текущите разходи** за местни дейности и дофинансиране възлизат на 2 961 хил. лв., при 3 450 хил. лв. за аналогичния период на предходната година. Общото понижение е в резултат на 16.9% по-ниската издръжка и спада от 31.9% в разходите за персонал. Лихвените разходи за периода са в размер на 18 хил. лв., което се равнява на 0.4% от текущите приходи.

Капиталовите разходи за местни дейности и дофинансиране бележат намаление от 11.7% на годишна база, достигайки 1 179 хил. лв. В резултат на тяхната динамика, дефицитът от инвестиционна дейност се свива до 54 хил. лв. към края на юни 2020 г.

Резултатите от оперативната и инвестиционна дейност на общината формират общ **излишък за местни дейности** в размер на 1 530 хил. лв., при отчетен излишък от 267 хил. лв. за първото полугодие на 2019 г.

Кмет на община Аксаково е инж. Атанас Стоилов (ПП ГЕРБ), преизбран на последните местни избори през есента на 2019 г. за шести пореден мандат. Местната администрация отчита **събираемост на данъците** под средната за страната. По данни на Министерството на финансите за 2019 г. събираемостта на данъка върху недвижимите имоти възлиза на 68.4% (при 74.8% средно за страната), а събираемостта на данъка върху превозните средства – на 72.7% (при 70.9% средно за страната).

В края на юли 2020 г. **просрочените задължения (изцяло към доставчици)** на община Аксаково са в размер на 219 хил. лв., като отчетат намаление от 126 хил. лв. спрямо края на 2019 г.

Остатъчният размер на **общинския дълг** към края на юни 2020 г. възлиза на 3 398 хил. лв., като бележи увеличение от 208 хил. лв. спрямо края на предходната година. Дълговото финансиране обхваща 2 договора за общински заем и е с изцяло инвестиционно предназначение. Като цяло община Аксаково отчита ниско равнище на отношението на разходите за обслужване на дълга към сумата на собствените приходи и ОИС, а нивото на задлъжнялост се запазва под средното за страната.

Комплексният анализ на количествените и качествените рейтингови фактори показва, че община Аксаково се позиционира сред общините в България с много добри параметри на финансова устойчивост и кредитоспособност.

Перспектива

Стабилната перспектива към рейтингите на община Аксаково отразява мнението на БАКР, че въпреки влошената макроикономическа обстановка, рисковете за финансовото състояние и кредитоспособността на общината към момента са балансирани.

Положително влияние върху рейтинга и/или перспективата могат да окажат следните фактори:

- Липса на просрочени задължения;
- Трайно повишаване на собствените приходи;
- Намаление на общинския дълг.

Негативно влияние върху рейтинга и/или перспективата могат да окажат следните фактори:

- Значително влошаване на оперативния резултат;
- Траен спад на собствените приходи;
- Ръст на просрочените задължения;
- Значително увеличение на общинския дълг.

Таблица 1: Община Аксаково - основни финансови показатели: 2017 - I-VI 2020 г.

<i>в лева</i>	2020	2019	2019	2018	2017
	I-VI	I-VI			
Приходи за местни дейности	5 670 568	5 071 864	9 465 530	11 371 731	10 166 709
Собствени приходи	3 981 203	3 591 774	6 755 420	6 173 142	5 704 863
- данъчни приходи	1 851 403	1 661 903	2 975 685	2 587 020	2 404 954
- неданъчни приходи	2 129 800	1 929 871	3 779 735	3 586 122	3 299 909
Помощи и дарения	100 960	0	12 630	7 350	5 705
Субсидии и трансфери за местни дейности	1 588 405	1 480 090	2 697 480	5 191 239	4 456 141
Разходи за местни дейности и дофинансиране	4 140 127	4 785 290	14 046 044	9 554 980	7 352 548
Текущи разходи	2 961 335	3 449 568	6 928 775	5 713 434	5 817 581
Капиталови разходи	1 178 792	1 335 722	7 117 269	3 841 546	1 534 967
Оперативен резултат	1 584 222	469 705	401 176	738 421	236 302
Оперативен резултат преди лихви	1 602 484	482 228	428 838	765 989	276 685
Резултат от инвестиционна дейност	-53 781	-183 131	-4 981 690	1 078 330	2 577 859
Дефицит/излишък за местни дейности	1 530 441	286 574	-4 580 514	1 816 751	2 814 161
Просрочени задължения	219 239 ⁽¹⁾	0	344 897	0	9 600
Общински дълг - остатъчен размер	3 398 179	2 270 907	3 190 289	872 235	898 619

(1) Стойността е към 31.07.2020 г.

Резюме на протокола от Рейтинговия комитет

На 19.08.2020 г. се проведе заседание на Рейтингов комитет на „БАКР – АГЕНЦИЯ ЗА КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ“ АД (БАКР), на което бе разгледан резултат от редовен преглед на кредитния рейтинг на община Аксаково. Заседанието бе ръководено от д-р Кирил Григоров в качеството му на председател на Рейтинговия комитет. Членовете на Рейтинговия комитет обсъдиха редица рейтингови фактори, включени в **модела за оценка** и анализирани в **рейтинговия доклад**, съгласно **Методологията за присъждане на кредитен рейтинг на община**.

Бяха обсъдени основните параметри, касаещи финансовото състояние на общината и отражението на кризата, свързана с COVID-19, върху тях. Въпреки кризата и към 30.06.2020 г. Аксаково генерира положителен оперативен резултат, постигнат при ръст на приходите и свиване на разходите спрямо същия период на предходната година. Това подпомага благоприятното позициониране на общината в сравнителен план. Бяха отчетени наличието на просрочени задължения през периода, както и увеличението на общинския дълг, който обаче остава на ниво по-ниско от средното за страната. Въз основа на тази дискусия бяха потвърдени кредитните рейтинги на община Аксаково и перспективата, свързана с тях.

Рейтингова история на община Аксаково				
Дата на Рейтингов комитет:	04.02.2015**	25.02.2016	16.03.2017	29.03.2018
Дата на публикуване:	06.02.2015**	26.02.2016	17.03.2017	30.03.2018
Дългосрочен рейтинг:	BB+	BBB-	BBB-	BBB-
Перспектива:	Стабилна	Стабилна	Стабилна	Стабилна
Краткосрочен рейтинг:	B	A-3	A-3	A-3
Дългосрочен рейтинг по национална скала:	A- (BG)	A (BG)	A (BG)	A (BG)
Перспектива:	Стабилна	Стабилна	Стабилна	Стабилна
Краткосрочен рейтинг по национална скала:	A-1 (BG)	A-1 (BG)	A-1 (BG)	A-1 (BG)

**Първоначален рейтинг